integration into online booking platforms, combined with mentorship, is suggested when market access proves difficult.

In conclusion, the development of rural tourism requires the interconnection of infrastructure, cultural heritage, and service provision capabilities. The two-part assessment approach proposed in this thesis allows for the distinct analysis of factors that determine both access to tourism-related income and the scale of that income. Future research should focus on testing this methodology using real-world regional data and subsequently refining regional tourism programs based on the findings.

REFERENCES:

1. Bukhara State University. (2023). Issues of effective use and development prospects of tourism potential in rural areas. Scientific Resources Portal of Bukhara State University, 3(2), pp. 14–22. https://uniwork.buxdu.uz/resurs/46766_1_B1B9848FA19E05F4E36BDA9D271940D1411DD271.pdf

2. ResearchGate. (2024). Preserving traditional cultural practices in tourism in village cultural tourism: The importance and its challenges. Journal of Cultural Heritage and Rural Development, 12(1), pp. 45–58.

3. https://www.researchgate.net/publication/390065267_Preserving_Traditional_Cultural_Practices_in_Tourism_in_Village_Cultural_Tourism_The_Importance_and_Its_Challenge

4. Statistics Agency under the President of the Republic of Uzbekistan. (2024). Official statistical report on indicators of tourism and recreation facilities in the Republic of Uzbekistan. Statistics Agency Publishing, pp. 1–15. https://stat.uz/img/news/tourism-and-recreation_p37860.pdf

O‘ZBEKISTON TURIZM SALOHIYATI: IMKONIYATLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI

Saitov Sirojiddin Abduvaliyevich
Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali “Iqtisodiyot va turizm” kafedrasi dotsenti
Sevinch Abdurashitova Umidjon qizi
O‘zMU JF Iqtisodiyot yo‘nalishi talabasi
abdurashitovasevinch62@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining turizm salohiyati, sohadagi mavjud resurslar va ularning iqtisodiyotdagi o‘rni ilmiy-tahliliy jihatdan o‘rganilgan. Tadqiqot davomida mamlakatning madaniy-tarixiy, ziyorat, ekologik va gastronomik turizm imkoniyatlari, viza rejimini liberallashtirish hamda infratuzilmani modernizatsiya qilish bo‘yicha amalga oshirilayotgan islohotlar tahlil qilingan. Shuningdek, 2025–2026-yillardagi statistik ko‘rsatkichlar asosida sohadagi tizimli muammolar aniqlanib, «O‘zbekiston — 2030» strategiyasi doirasida turizmni barqaror rivojlantirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: turizm salohiyati, turistik xizmatlar eksporti, ziyorat turizmi, ekoturizm, infratuzilma, diversifikatsiya, «O‘zbekiston — 2030» strategiyasi.

Kirish. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida turizm jahon iqtisodiyotining eng tez o‘sayotgan va yuqori daromad keltiruvchi strategik tarmoqlaridan biriga aylandi. Buyuk Ipak yo‘lining chorrahasida joylashgan O‘zbekiston boy tarixiy-me’moriy merosi, noyob tabiiy landshaftlari hamda mehmondo‘stlik an’analari bilan ulkan turistik salohiyatga ega. So‘nggi yillarda mamlakatda turizmni milliy iqtisodiyotning drayver sohasiga aylantirish, yangi ish o‘rinlari yaratish va hududlarning investitsiyaviy jozibadorligini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishi sifatida belgilandi. Mazkur maqolaning maqsadi O‘zbekiston turizm tarmog‘ining joriy imkoniyatlarini tahlil qilish, mavjud to‘siqlarni aniqlash hamda istiqboldagi rivojlanish yo‘nalishlarini asoslab berishdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqot jarayonida tizimli tahlil, 407lectron407 ma’lumotlarni qiyoslash, mantiqiy umumlashtirish hamda tahliliy prognozlash usullaridan foydalanildi. Tahlil uchun O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi, Statistika agentligi ma’lumotlari hamda «O‘zbekiston — 2030» strategiyasida belgilangan me’yoriy-huquqiy hujjatlar asos qilib olindi.

Tahlil va natijalar. O‘zbekistonning turizm salohiyatini bir nechta asosiy resurs yo‘nalishlari kesimida baholash mumkin. Birinchidan, mamlakat hududida 8 mingdan ortiq madaniy meros obyektlari mavjud bo‘lib, Samarqand, Buxoro, Xiva va Shahrisabz shaharlarining tarixiy markazlari YUNESKO Butunjahon merosi ro‘yxatiga kiritilgan. Bu esa madaniy-tarixiy turizmning barqaror asosini tashkil etadi. Ikkinchidan, islom sivilizatsiyasi rivojiga ulkan hissa qo‘shgan allomalar merosi va muqaddas qadamjolar ziyorat turizmini rivojlantirish uchun noyob imkoniyat yaratadi. Uchinchidan, Chimyon, Amirsoy, Zomin, Boysun tog‘ tizmalari hamda Aydarko‘l va Orolbo‘yi ekotizimlari yilning to‘rt faslida ekologik, ekstremal va sog‘lomlashtirish turizmini tashkil etish imkonini beradi.

Davlat tomonidan viza rejimining 407lectr liberallashtirilishi (90 ga yaqin davlat fuqarolari uchun vizasiz rejim va 407lectron viza tizimi), transport-logistika tarmog‘ining kengaytirilishi hamda hududlarda 140 dan ortiq «turizm mahallalari»ning tashkil etilishi sohada sezilarli o‘sishni ta’minladi. Statistik ko‘rsatkichlar shuni ko‘rsatadiki, 2025-yilda O‘zbekistonga 11,7 million nafar xorijiy sayyoh tashrif buyurgan bo‘lsa, 2026-yilning dastlabki 9 oyi davomida bu ko‘rsatkich 10,3 million nafardan oshdi. Shu davrda turistik xizmatlar eksporti hajmi 5,3 milliard AQSH dollarini tashkil etib, mamlakatning to‘lov balansini mustahkamlashda muhim rol o‘ynamoqda.

Shunga qaramay, tahlillar sohada hali to‘liq ishga solinmagan zaxiralar va yechimini kutayotgan muammolar mavjudligini ko‘rsatmoqda. Jumladan, xorijiy sayyohlar oqimida mavsumiylik omilining yuqoriligi, ayrim chekka hududlarda zamonaviy joylashtirish vositalari va yo‘lbo‘yi infratuzilmasining yetishmasligi, shuningdek, xalqaro darajadagi malakali gid-tarjimonlar hamda servis xodimlariga bo‘lgan ehtiyoj tarmoq samaradorligini cheklab turibdi.

Xulosa va takliflar. O‘tkazilgan tadqiqot natijalariga ko‘ra, O‘zbekiston turizm industriyasi yuqori o‘sish sur’atlariga ega bo‘lib, «O‘zbekiston — 2030» strategiyasida belgilangan yillik 15–20 million nafar xorijiy sayyohni jalb qilish maqsadiga erishish uchun barcha zaruriy shart-sharoitlar shakllanmoqda. Sohaning raqobatbardoshligini yanada oshirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadga muvofiq:

Turizm mahsulotlarini diversifikatsiya qilish. An’anaviy madaniy sayohatlar bilan bir qatorda MICE (ishbilarmonlik), tibbiy, 408lectron408ic va ta’lim turizmi yo‘nalishlarini jadal rivojlantirish orqali mavsumiylik ta’sirini kamaytirish.

Raqamli ekotizimni kengaytirish. Turistik xizmatlarni onlayn band qilish, 408lectron chiptalar va virtual gid tizimlarini yagona milliy raqamli platformaga integratsiya qilish.

Kadrlar salohiyatini oshirish. Xalqaro standartlar asosida mehmondo‘stlik va servis menejmenti bo‘yicha o‘rta va oliy bo‘g‘in mutaxassislarini tayyorlash tizimini takomillashtirish.

Hududiy infratuzilmani rivojlantirish. Davlat-xususiy sheriklik asosida ekologik va tog‘ turizmi klasterlarida zamonaviy mehmonxonalar hamda transport-logistika markazlarini barpo etish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi «O‘zbekiston — 2030» strategiyasi to‘g‘risidagi PF-158-son Farmoni.

2.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 12-yanvardagi «O‘zbekiston Respublikasida ziyorat va ekologik turizmni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi qarori.

3.Tuxliyev I.S., Hayitboyev R., Ibodullayev N.E., Amriddinova R.S. Turizm asoslari. Darslik. — Samarqand: SamISI, 2020. — 248 b.

4.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligi rasmiy ma’lumotlari (2025–2026-yillar hisobotlari). — stat.uz

5.O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi tahliliy axborotnomasi. — uzbektourism.uz

THE IMPACT OF NATURE-BASED TOURISM ON LOCAL COMMUNITIES (IN CASE OF THE AMANKUTAN AREA)

Tilyavova Sabina Baxodurovna
Student of Bachelor Degree, Tourism and Hospitality “Silk Road” International University of Tourism and Cultural Heritage +998915352720,
tilyavovasabina@gmail.com

Abstract: The growing popularity of Amankutan tract, which is located in the Urgut district of the Samarkand region, is a positive sign, however, the emergence of ecological risks and social instability can cause environmental problems, public tensions, as well as economic downturns, which completely contradicts the sustainable development of tourism. Therefore, the primary objective of this study